

Zit ouderbetrokkenheid bij he

Linda de Bruin en Peter de Vries

Linda Bruin is directeur van openbare daltonschool De Phoenix in Broek op Langedijk en Sint Pancras. Peter de Vries is auteur en expert op het gebied van ouderbetrokkenheid (www.ouderwijsouders.nl).

Binnen De Phoenix hebben de vijf dalton-kernwaarden (zelfstandigheid, vrijheid & verantwoordelijkheid, samenwerking, effectiviteit en reflectie) een belangrijke plek in ons onderwijs en ook hoe wij met elkaar omgaan. Dit geldt zowel voor de kinderen als voor het team. Maar hoe zien we dit terug in onze relatie met de ouders?

Visie ouderbetrokkenheid

We hadden ons verdiept in het thema ouderbetrokkenheid maar voelden ons nog niet bekwaam genoeg om het goed vorm te geven. Na een inspirerende ouderavond zijn we een 'denktank' met leerkrachten en ouders gestart. We zijn met elkaar gaan verkennen wat iedereen 'verstaat' onder ouderbetrokkenheid. Daarnaast zijn we ons gaan verdiepen in de theorie en achtergronden. Binnen het daltononderwijs nemen we misschien te gauw aan dat ouderbetrokkenheid – en hoe we dat moeten vormgeven – ons in het DNA zit, maar daarmee leggen we de kennis uit recente studies over ouderbetrokkenheid te gemakkelijk naast ons neer. Zo kwam de vraag langs: welke vormen van ouderbetrokkenheid dragen wel en welke niet bij aan de ontwikkeling van kinderen?, waarmee we ook meteen de kernwaarde 'effectiviteit' raakten. We ontdekten dat het gedrag van ouders vaak een afspiegeling is van ons eigen gedrag als professionals, maar zijn we wel in staat om op de juiste manier te reflecteren op ons gedrag als professionals? En zijn wij wel voldoende betrokken op onze ouders? Verwachten we misschien dingen van ouders die helemaal niet realistisch zijn? Het zijn vragen die we samen met de ouders aan onszelf hebben gesteld. Juist omdat we een daltonschool zijn, beseften we dat we aan onszelf verplicht zijn hier goed over na te denken. Uiteindelijk stelden we ons de vraag: hoe willen we eigenlijk op onze daltonschool samenwerken? We namen daarbij de kernwaarden van het daltononderwijs, de kanjertraining (wij zijn een Kanjerschool) en van het openbaar onderwijs als uitgangspunt. Dat bracht ons de visie, zoals aangegeven in het naastgelegen kader.

Criteria

Om de visie steeds te kunnen toetsen, hebben we vervolgens een aantal criteria opgesteld:

- School en ouders ondersteunen elkaar om het kind optimaal te begeleiden in hun school ontwikkeling.
- Ouders worden, zo mogelijk, actief betrokken bij belangrijke veranderingen en geïnformeerd over processen rondom besluitvorming.
- Communicatie verloopt effectief en efficiënt.
- Ouders doen mee en volgen de ontwikkeling van het kind op school.
- School en ouders luisteren naar elkaar en hebben een open en actieve houding.
- Ouders mogen erop vertrouwen dat de keuzes die gemaakt worden de beste zijn voor dat moment en die situatie.

En omdat ook kinderen onze visie op ouderbetrokkenheid – eigenlijk een belofte aan hen hoe we als volwassenen er samen voor hen willen zijn – hebben we de visie weergegeven in een visueel. De conceptversie van deze visueel is hier te zien:

Corona

Vlak nadat we onze visie op ouderbetrokkenheid hadden vastgesteld, brak de coronacrisis uit. We konden onze visie meteen in praktijk brengen, want hoe

Visie Ouderbetrokkenheid

Op De Phoenix werken school en ouders samen aan de ontwikkeling van de kinderen. Gezamenlijk zijn wij verantwoordelijk voor een veilige en plezierige leeromgeving. Iedereen heeft daarin een unieke en waardevolle bijdrage. Op deze school kennen wij elkaar en helpen de ander waar nodig is. We zijn respectvol en informeren en bevragen elkaar. Wij luisteren naar een andere mening en hebben een open en actieve houding. We zoeken elkaar op bij verschillen en we werken vanuit samenwerking aan oplossingen binnen de mogelijkheden van ouders, kind en school.

Onze ouderbetrokkenheid komt terug op verschillende niveaus. Ouders bieden gevraagd en ongevraagd hulp bij taken en werkzaamheden op en rond school (ouderparticipatie). Leerkrachten en ouders én ouders onderling kennen elkaar en weten elkaar te vinden via de bij iedereen bekende kanalen (betrokkenheid in de klas). Ouders denken en doen mee bij ingrijpende veranderingen en besluitvorming (betrokken met de school). Ouders steunen het kind actief en zoeken samen met school en/of andere ouders naar de beste weg voor het kind (kindbetrokkenheid).

Wij het daltononderwijs in de genen?

Visualisatie van de wijze waarop team en ouders van de Phoenix beschikbaar willen zijn voor de kinderen. Beeld: Phoenix

geef je afstandsonderwijs mét ouders vorm? Vanuit de daltonkernwaarden samenwerking, zelfstandigheid en verantwoordelijkheid hebben we vertrouwen en verbinding tot belangrijke uitgangspunten gemaakt. Het contact en de samenwerking met ouders bleek meer dan anders van belang. We wilden ouders niet als tweederangs leerkrachten inzetten, maar samen met hen het eigenaarschap van kinderen vergroten. Want er werd binnen het onderwijs op afstand veel van de zelfstandigheid en eigen verantwoordelijkheid van de kinderen gevraagd. Wij hadden er vertrouwen in dat onze kinderen, als 'fearless human beings', dit aankunnen. We gaven onszelf de opdracht dat we elke week contact met ouders zouden hebben. In veel groepen is dit goed gelukt. Juist omdat de leerkrachten ervaren dat het contact met de ouders zoveel meerwaarde had in deze periode: samen optrekken en afstemmen. Dit is één van de dingen die het team graag wil behouden voor de toekomst. Ook met de ouders en de kinderen willen wij nog verder 'goud-zoeken': wat nemen we mee, willen wij behouden, van deze periode van onderwijs op afstand?

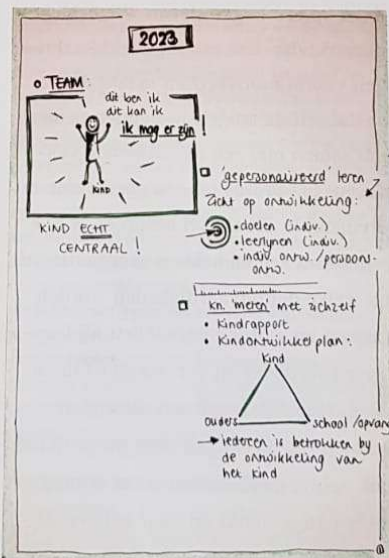
Nu verder

We zijn nu bijna aan het einde van het eerste jaar 'ouderbetrokkenheid' en hebben met elkaar de basis van waaruit we verder kunnen werken, neergezet.

Het komende schooljaar gaan we de visie verder uitwerken in concreet gedrag. Dit doen we met de denktank, het team en later ook met de kinderen en de overige ouders. In september hebben we een studiedag die in het teken staat van ouderbetrokkenheid. De ouders van de denktank worden hier ook voor uitgenodigd. Het thema is: samen concrete plannen maken hoe wij onze visie op ouderbetrokkenheid vertalen naar de praktijk. In de loop van het nieuwe schooljaar zal de inzet van ouderbetrokkenheid steeds zichtbaarder worden waarbij wij het einde van deze twee inspirerende jaren zullen afsluiten met een audit: een medewerker en een ouder van een andere daltonschool vragen we om ons (een aantal medewerkers, leerlingen en ad random gekozen ouders) te bevragen op onze visie op ouderbetrokkenheid, maar vooral ook om door te vragen op de zichtbaarheid in concrete gedragingen: wat doen we om goed samen te werken? Hoe zie je dat terug? Wat is er veranderd als het gaat om ouderbetrokkenheid?, enzovoort.

Ten slotte

Voor het schoolplan 2019-2023 brainstormden we als team en MR over ons onderwijs in 2023. Bovenstaande schets was een van de uitkomsten van onze brainstorm. Het is mooi om gaandeweg het proces van de uitvoering van dit schoolplan te ontdekken dat we hard op weg zijn om onze dromen te realiseren.

Toekomstbeeld. Beeld: Phoenix